

Aleksandra Cofta-Broniewska

Smarglin, gm. Dobre, woj.
włocławskie. Stanowiska 22 i 53

Informator Archeologiczny : badania 17, 51-52

1983

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Sezon dostarczył dużej ilości ceramiki, mniejszej - materiałów krzemianowych, kamienianych i kościelanych. Ceramika należy do cyklu landzielsko-polgarskiego: wystąpiły m.in. fragmenty brzośców z ułamami różkowymi, fragmenty naczyń z ornamentem biało malowanym, z guzkami pod krawędzią, zdobione naciekami. W materiałach krzemianowych przeważa surowiec czekoladowy. Odnotować należy obecność kamienia ławnego. Na uwagę zasługuje odkryty róg тура oraz kompletna czaszka krowy /z rogami/.

Materiały przechowywane są w PMA.

SANDOMIERZ-KURÓW
woj. łódzkie
Stanowisko Orentara Komunalny

Muzeum Okręgowe
w Sandomierzu

Badania prowadzili mgr mgr Jolanta i Józef Ścibor.
Finansowało MO w Sandomierzu. Kłóty sezon badań.
Osada późnej fazy kultury ceramiki węgrowskiej żytej
i grupy malickiej kultury niedoleńdzkiej.

Efektem badań ratowniczych było odkrycie kilku obiektów, częściowo zniszczonych wskutek prac przy wyrównywaniu terenu. Spychacz zerwał ok. 40-centymetrową warstwę lessu wraz z humusem, niszcząc przy okazji stropu jam. Odsłonił pozostałości 2 jam odpadkowych, jednej jamy prawdopodobnie mieszkalnej, paleniska i szalezu.

Smalssem nazwana została niewielka, o średnicy 2 m, kolista konstrukcja naziemna, słupowa. Wokół płytkiego wypełniaka, zachowanego do głębokości ok. 13 cm, odkryto 18 śladów po słupkach, o średnicach wahających się od 6 do 11 cm. Z obiektu zebrane nieznaczny, drobny materiał, głównie ceramiczny. Jedną z jam /mieszkalną/ był to duży obiekt o wymiarach w przybliżeniu 2 x 4 m. W jednym narożniku wystąpił ślad paleniska /przypalone glina i kamienie, popiół/. Nie odkryto żadnej pozostałości naziemnej konstrukcji ścian lub dachu - prawdopodobnie zostały zniszczone przez spychacz. Dwie pozostałe jamy noszą typowy charakter jam odpadkowych.

Palenisko było niewielkim obiektem /ok. 0,5 m średnicy/, położonym w pobliżu jednej z jam odpadkowych. Stanowiła je zbita, silnie przypalona glina, wewnątrz znajdowało się kilka przepalonych kamieni. Datuje je jeden fragment ceramiki grupy malickiej.

Materiał z jam jest przenieszony kulturowo, ale wypada sądzić, że obiekty te należały do ludności grupy malickiej. Domieszka materiałów kultury ceramiki węgrowskiej żytej jest niewielka i pochodzi prawdopodobnie ze zniszczonych jeszcze w okresie neolitu obiektów tej kultury.

SMARGLIN, gm. Dobra
woj. wrocławskie
Stanowiska 22 i 53

Uniwersytet Ła. Adama Mickiewicza
Instytut Prehistorii
Zespół Badań Kujaw
w Poznaniu

Badania prowadził Zespół Badań Kujaw pod kierownictwem
prof.dr habil. Aleksandry Gofa-Broniewskiej. Finansował
WKM we Wrocławku. Pierwszy sezon badań. Osady ludności:
kultury puoharów lejkowatych i z wczesnego okresu epoki
brązu.

Stanowisko 22

Stanowisko znajduje się na południowej krawędzi doliny bezimiennego cieką wpadającego do
Baehorzy. Teren jego pokrywają głoby bieliszowe.

Pracami wykopaliskowymi objęto teren o powierzchni 108 m².

Na stanowisku wstępnie stwierdzono dwie fazy zasiedlenia-pradziejowego:

- 1/ Osada ludności kultury puoharów lejkowatych z piątej, późnolubuskiej fazy jej rozwoju.
- 2/ Osada ludności z przełomu epok neolitu i brązu. Na podstawie cech zdobnictwa i techn-

logii ceramiki można twierdzić, iż na genezę tej wspólnoty słożyły się minimum dwa komponenty: a/ episzoruowy - najprawdopodobniej kultury Chłopice-Wezale /wątki zdwojonych, pionowych odcisków sznura na brzdach/ oraz b/ "leśno" - wschodnioeuropejski - wątki ścięgu brzdowego czynione grzebykiem.

Dalszych prac nie zamierza się prowadzić.

Stanowisko 53

Stanowisko położone jest na bezpośrednim zapleczu doliny bezimiennego cieku, dopływu Bachorzy, ok. 1,5 km od jego ujścia. Teren, pokryty glebami bielicowymi, opada lekko w kierunku zachodnim. Ok. 100 m na północ - niewielkie oczko.

Wykopaliakowo zbadano obszar 180 m².

Wyróżniono wstępnie dwie fazy przedziejowego zasiedlenia powierzchni stanowiska:

- 1/ Osada /?/ ludności kultury pucharów lejkowatych z ostatniej, piątej fazy jej rozwoju.
- 2/ Osada ludności z wczesnej epoki brązu. Cechy zdobnictwa i technologii ceramiki wykazują, iż mamy tu do czynienia z pierwszymi impulsami z kręgu kultury epoki brązu - jakie dochodzą na obszar Kujaw - związanymi z ludnością kultury pucharów dzwonowatych /tzw. ornament radełkowy/. Byłby to więc nowy jakościowo objaw zjawiska akulturacji wspólnot kujawskich przez ludność kultury pucharów dzwonowatych.

Badania będą kontynuowane.

STARA WIEŚ, gm. Bojowo
woj. bydgoskie
Stanowisko 9

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
Instytut Prehistorii
Zespół Badań Kujaw
w Pomaniu

Badania prowadził Zespół Badań Kujaw pod kierownictwem doc.dr habil. Aleksandry Cofta-Broniewskiej. Finansował Uniwersytet Warszawski. Pierwszy sezon badań. Osady: kultury nacor kulistych, kultury ceramiki sznurowej /z elementami kultury pucharów dzwonowatych/, schyłkoweolityczna, kultury łużyckiej.

Stanowisko zlokalizowane w strefie zwydalonych obszarów dna Kotliny Toruńskiej w zlewni Zielonej Strugi.

Zbadano sondażowo teren 125 m², nakładając wykopy w trzech koncentracjach materiału neoprehistorycznego. Zarejestrowano 23 obiekty o zróżnicowanej, w przeważnie brunoj do jednoznacznej ustalenia chronologii, 212 fragmentów ceramiki - głównie "nacor kulistych", 47 krzemieni oraz fragmenty przepalonych kości. Materiał ceramiczny nosi ślady bardzo silnych zniszczeń, utrudniających klasyfikację.

Za najcenniejsze poznawczo należy uznać odkrycia zbioru ceramiki "radełkowej" uwzględniającej wpływ społeczeństw nadlebskich /genetycznie związanych z kulturą pucharów dzwonowatych/ na proces przemian kulturowych społeczeństw Kujaw w początkach epoki brązu.

Stan zachowania stanowiska czyni dalsze prace mało efektywnymi poznawczo.

STAWKI, gm. Dobra
woj. koniński
Stanowisko 1

patra okres lateński